

UZBEKISTON RESPUBLIKASI
O'ZB. KTT. B. PALATI
INV. №

TONG

Vatan yagonadir,
Vatan bittadir!

YULDUZI

2009-yil
21-dekabr
N:51
(66748)

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqq boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

Farg'ona viloyati Xalq ta'limi boshqarma boshlig'i Zikrilla TESHABOYEV «Tong yulduzi» gazetasining har bir sonini mumtazam kuzatib boradi

Suratda: Farg'ona shahridagi 9-maktabning 9-sinf o'quvchilari ustoz bilan muloqotda

4 - 5 - betlar

Yo'lbars yili kimga qanday keladi?

3 - bet

Chillik o'yini

7 - bet

Anvar SANAYEV

nechta she'r

biladi?

8 - bet

SAHIFALARDA

– Ha-ha, ishonavering, litseyimizning a'lochi o'quvchilaridan biri Gulnoza Isroilova o'qishini Hindistonda davom ettiradigan bo'ldi, – deydi faxr bilan TDTU qoshidagi 5-akademik litseyning 307-guruh o'quvchisi Nodira JUMANIYOZOVA.

Shu maqsadda mana ikki yildirki, poytaxtimizda faoliyat ko'rsatayotgan «Lal Bahodir Shastri» nomidagi Hindiston madaniyat markaziga qatnab, ustozlari Bayot Rahmatov, Mavjuda Sodiqova, Ulfat Uchqunovlar ko'magida bu

– Biz qizlarning orasida hind kinolarini sevib, maroq bilan tomosha qilmaydiganlar uchramasa kerak. Lekin ishqibozlik borasida dugonam Gulnozaning oldiga tushadigani yo'q edi. U hind kinolarini

maroq bilan tomosha qilibgina qolmay, qo'shiqlarini ham xirgoyi qilib yurardi. Hind kinoyulduzlari suratlarini yig'ish eng sevimli mashg'uloti edi. Ulg'aygani sari undagi bu qiziqish havasga aylana bordi.

jozibador tilni mukammal o'rganishga bel bog'ladi.

2009-yilning iyun oyida respublika miqyosida o'tkazilgan hind tili ko'riktanlovida faxrli 1-o'rinni egallab, Hindistondagi «Agra Sanstxan»diy o'quv yurtiga o'qishga qabul qilindi.

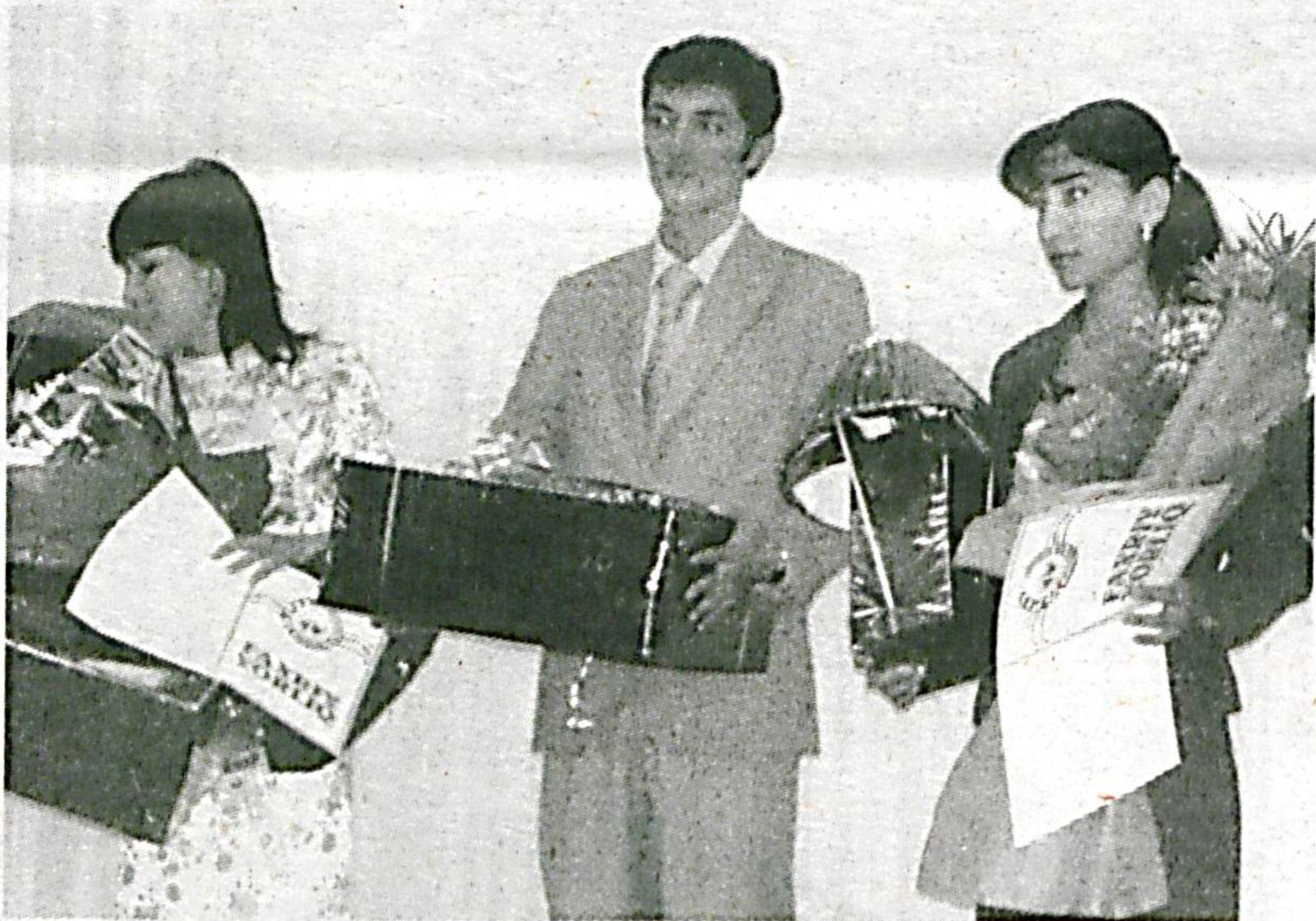
Gulnoza kelajakda elchi bo'lib, O'zbekiston – Hindiston munosabatlarini yanada mustahkamlashga hissa qo'shishni niyat qilgan.

LITSEYIMIZ KUNINI NISHONLADIK

Litseyning ham kuni bo'larkanmi, deysizmi? Albatta, bo'ladi. Yaqinda biz tahsil olayotgan S.H.Sirojiddinov litseyi kunini keng nishonladik. «Litseyim – faxrim» shiori ostida o'tgan mazkur bayramimiz barchamizda unutilmas taassurot qoldirdi.

Bayramda fanlar olimpiadasi, qiziqarli ko'rinishlar namoyishi bo'lib o'tdi. Fanlar olimpiadasida shahrimizdagi akademik litseyiar hamda kasb-hunar kollejlarda tahsil olayotgan bilimdon tengdoshlarimiz ishtirok etishdi.

Bayramga tashrif buyurgan mehmonlarni zeriktirmaslik

uchun o'quvchilar qiziqarli bellashuv tashkil qilishdi. Hatto ustozlarimiz ham o'zaro bellashishdi. Ishtirokchilarning

aytishuvlari, musiqiy chiqishlari bayramga o'zgacha ruh baxsh etdi.

Sokina BAHODIROVA

davom etmoqda. Ba'zi joylarda xazonlarni yoqib yuborilyapti. Bu esa tabiatga o'z ta'sirini ko'rsatmay qolmaydi.

Qadrlil o'quvchilar! Biz ham kattalarga, farroshlarga ko'maklashaylik. Atrofimizni – maktabimiz va uyimizni, bog'imiz-u ko'chamizni o'z vaqtida tozalab, supurib, saranjom qilsak, ayni muddao bo'lardi.

Bu gapni takror va takror aytamiz va eshitamiz. Biroq, ko'pincha unga befarq bo'lamiz. Kuz o'zining o'mini qishga bo'shatib berdi. Tabiiyki, xazonrez damlar

Nasiba TO'YBOYEVA,
Buxoro viloyati, G'ijduvon tumanidagi 4-maktabning 8-«A» sinf o'quvchisi

2-«A» NING YUTUG'I

Men 28 yildan buyon bolajonlar davrasidaman. Ular bilan vaqt o'tganini sezmay ham qolaman. Har bir tadbirlarimda o'quvchilarim, ota-onalar faol ishtirok etishadi. Ba'zan shu kasbni tanlab adashmaganimdan xursand bo'laman.

Dekabr – maktabimizda boshlang'ich sinflarda fan oyligi deb e'lon qilindi. Mening 2-«A» sinf o'quvchilarim ko'plab tadbirlarda faol ishtirok etishyapti. Muxlisa Abdug'aniyeva, Nozima Zufarova, Diyora Tursunova, Farruxjon Nig'monovlarning Vatan, do'stlik, tinchlik haqidagi she'r va qo'shiqlari barcha tinglovchilarga

manzur bo'lyapti. Ayniqsa, Bosh qomusimiz haqidagi savol-javoblari, viktorina o'yinlari o'quvchilarni qiziqitiryapti.

Mavluda BO'RIYEVA,
poytaxtimizdagi 269-maktabning boshlang'ich sinf o'qituvchisi

Lev Tolstoy YOVUZLIK

Olmaxon shoxdan shoxga sho'xshodon sakrab yurgan edi, birdan mudrayotgan bo'ringning oldiga

YO'LBARS YILI

KIMGA QANDAY KELADI?

Sharq taqvimi bo'yicha 2010-yil Yo'lbars yili deb belgilangan. Bu muchalda tug'ilgan insonlar omadli, ta'sirchan va hissiyotga beriluvchan kishilardir. O'zgalarga itoat etishni yoqtirmasalar-da, aytganlarini qildirishni xush ko'radilar. Ular tabiatan kura-

shuvchan va biroz jizzakiroq bo'lib, ko'zlagan maqsadlariga erishmay qo'yamaydilar. Hayotda biror ishni boshlashdan oldin yaxshilab o'ylab ko'rish va dono maslahatlarga quloq solishning uddasidan chiqa olishsa, kattakatta muvaffaqiyatlarga

erishadilar. Bu muchal sohiblaridan yaxshi rahbarlar yetishib chiqadi. Dastlabki hayotlari osuda va halovatli kechadi. Keyinchalik kuchli va shiddatli kechinmalarni yenga olsalar, qolgan umrlari tinch va xotirjamlik bilan o'tadi.

TEST

1. Ko'p ma'noli so'zlar berilgan qatorni toping.

- A) go'zallik, ko'zlar;
- B) ko'zlar, bog'lar;
- D) hozir, beda;
- E) barkamol, ko'zlar.

2. Ma'nodosh so'zlar qaysi qator-da berilganini toping.

- A) tuz, bog', gul;
- B) yaxshilik, yomonlik, ko'p;
- D) botir, jasur, qahramon;
- E) tub, tup, tuz, tus.

3. So'z tarkibi nimalardan iborat?

- A) asos va qo'shimchalardan;
- B) faqat asosdan;
- D) asos va nisbat qo'shimchalaridan;
- E) asos va ko'plik qo'shimchalaridan.

4. Tub so'zlar berilgan qatorni toping.

- A) quyosh, serquyosh, choy;
- B) tosh, temir, quyosh;
- D) guldon, ixtiro, dorboz;
- E) ohangdor, kitob, gulchi.

5. Lug'aviy shakl yasovchi qo'shimchalar qatorini toping.

- A) - kor, -bon, -lar;
- B) - chi, -roq, -xon;
- D) - lar, -cha, -xon;
- E) - roq, -cha, -chi.

6. Sintaktik shakl yasovchi qo'shimchalar berilgan qatorni toping.

- A) egalik, kelishik, shaxs-son qo'shimchalari;
- B) ko'plik, egalik, kelishik qo'shimchalari;
- D) nisbat, so'z yasovchi, ko'plik qo'shimchalari;
- E) kichraytirish, nisbat, ko'plik qo'shimchalari.

7. Mustaqil so'zlar berilgan qatorni toping.

- A) olim, haqida, chiroyli;
- B) ilm, beshta, orqali;
- D) ayol, o'sha, mangu;
- E) ustoz, bilan, kitob.

8. Qaysi qatorida harakat fe'llari berilgan?

- A) qizardi, yugurdi;
- B) topdi, yozdi;
- D) qichqirdi, o'yladi;
- E) chizdi, xayol surdi.

9. Holat fe'llarini toping.

- A) o'qidi, gaplashdi;
- B) o'yladi, mudradi;
- D) yugurdi, tafakkur qildi;
- E) qimirladi, sarg'aydi.

10. O'timli fe'llarni toping.

- A) ko'rni, o'qidi;
- B) jilmaydi, kiyindi;
- D) quvondi, joylashdi;
- E) jiringladi, almashdi.

Sichqon yilida tug'ilgan insonlar uchun Yo'lbars yili xavfsiz kelishi kutilmoqda. Kelayotgan Yangi yilda o'z maqsadlari sari olg'a intilish ularga omad keltiradi.

Sigir yilida tug'ilgan insonlar uchun 2010-yil tinch va osuda kechadi. Orzulari ro'yobi asta-sekinlik bilan ushalishi uchun ulardan sabrli bo'lish talab qilinadi.

Yo'lbars yilida tug'ilgan insonlarga 2010-yil omadli keladi. Kelayotgan Yangi yilda qanday ishga qo'l urmasinlar, barcha ishlari baroridan kelishi kutilmoqda.

Quyion yilida tug'ilganlar 2010-yilda o'ta ehtiyotkor bo'lishlari lozim. Shu bilan birga, ularga turli xil ko'ngilsiz voqealardan uzoqroq yurish tavsiya etiladi.

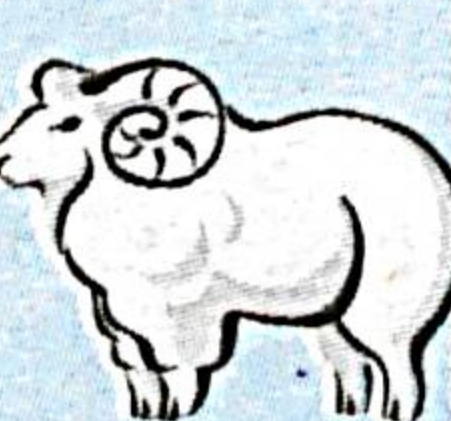
Baliq yilida tug'ilgan insonlar uchun Yo'lbars yili ko'ngildagidek o'tadi. Ular Yangi yilda o'z iqtidorlarini namoyon etib, birmuncha muvaffaqiyatlarga erishadilar.

Hon yilida tug'ilgan insonlar kelgusi yilda faollikni qo'ldan bermasalar, ko'p narsaga erishadilar.

Ot yilida tug'ilgan insonlarning niyatlari 2010-yilda osongina ushaladi. Yangi yil ularga omadli kelishi kutilmoqda.

Qo'y yilida tug'ilgan insonlar uchun Yangi yil mazmunli o'tishi ularning harakatlariga bog'liq bo'ladi. Bo'sh vaqtlarini unumli o'tkazish ularni zerikib qolishdan yiroqlashtiradi.

Maymun yilida tug'ilgan insonlarga kelayotgan Yangi yil taassurotlarga boy bo'ladi. O'z qiziqishlariga berilib ketmay, vaqtlarini reja asosida o'tkazish ularga omad keltiradi.

Tovuq yilida tug'ilganlar 2010-yilda o'z ishlariga mas'uliyat bilan yondashsalar, omadsizlikdan yiroq bo'lalilar.

It yilida tug'ilgan insonlar uchun kelayotgan Yangi yil oson kechishi kutilmoqda. Bu yilda ular o'zlarini xotirjam his etadilar va o'z iqtidorlarini to'la namoyon qila oladilar.

To'ng'iz yilida tug'ilgan insonlar 2010-yilda o'zgarayotgan sharoitlarga moslashishlari tavsiya etiladi. Shundagina ular ko'zlagan maqsadlariga yetadilar.

INTERNET XABARLARI

Londonlik o'quvchilarga darslarni yaxshi o'zlashtirishlari uchun so'nggi rusumdagi iPhone uyali telefonlari berilmoqda. Britaniya-

ning «The Daily Telegraph» gazetasining xabar berishicha, bu telefonlarda Mendeleyev jadvali hamda Shekspir asarlari dasturlashtirilgan. Telefonga joylashtirilgan

UYALI TELEFONDA MENDELEYEV JADVALI

ushbu dasturlar o'quvchilarga tarix va algebra fanlarini chuqur o'rganishlarida yordam beradi. Rejaga ko'ra, maktab rahbariyati tomonidan o'quv-

chilarning telefondan foydalanishlari nazorat qilinib, darslarda barcha telefonlarning ovozi o'chirib qo'yiladi.

kelib tushganini o'zi ham bilmay qoldi. Uyqusi buzilgan bo'ringning jahli chiqdi va uni yeyishga shaylandi. Olmaxon unga yalina boshladi:

– Itimos, meni qo'yib yubor.

Bo'ri esa: – Yaxshi, men seni qo'yib yuboraman, faqat ayt-chi, nima uchun siz olmaxonlar hamisha quvnoqsiz? Yuqorida o'ynab-quvnaq, sakrab yurasizlar? Men esa doim tundan zerikaman, ko'nglim hecham yorishmaydi.

– Avval meni qo'yib yubor, anavi shoxga chiqib olay, keyin aytaman. Bo'lmasa sendan qo'rqayapman, dedi Olmaxon.

Savoliga tezroq javob olish

uchun bo'ri uni qo'yib yubordi. Olmaxon shu zahotiyoyq lip etib daraxt shoxiga chiqdi-da, shunday dedi:

– Sen doimo qovog'ingni solib yurasan, niyating yovuz. Yirtqichligingdan tishlaring g'ijirlab turadi. Shuning uchun ham hech qachon quvnoq bo'lolmaysan va zerikib yurasan. Yirtqichliging yuragingni siqib turadi. Biz olmaxonlar esa hech bir jonzotga yomonlik qilmaymiz. Hamisha o'z ishimiz bilan bandmiz, xushmuomala va quvnoqmiz. Shu bois, hech qachon zerikmaymiz.

Zahro HASANOVA tarjimasi

QAT'IYAN MAN ETILDI

Permda sodir bo'lgan yong'indan so'ng pirotexnika vositalarining sotilishi qat'iyman etildi. Shu bilan birga, Moskva-dagi savdo rastalari hamda do'konlar nazoratga olingan bo'lib, ushbu vositalarni sotayotgan va xarid qilayotgan shaxslar jinoiy javobgarlikka tortilmoqda. Tunggi klublar va restoranlarda ham barcha tadbir va bayramlar Bengal olovlarisiz o'tkazilishi tekshirilmoqda. Hatto Yangi yil kechasida ham pirotexnika vositalarining har qanday turidan foydalanish taqiqlanadi.

Tarix bizga Muso-Xorazmiy, Abu Nosir Farobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sino kabi buyuk mutafakkirlarni faqat kitoblar orqali tanishtirdi. Zero, yurtboshimiz ta'kidlaganidek, ma'rifatga intilish xalqimizning azaliy qadriyatlaridan biridir. Ilm-fanga changoqlik bizga ota-bobolarimizdan qolgan muqaddas merasdir. Bolalar, siz yer yuzida birinchi kutubxonani Aristotel tashkil etganini bilasiz-a?

JONKUYAR ANVAR AKA

Har gal vodiya yo'limiz tushsa, Andijon viloyati, Xalq ta'limi boshqarmasi boshlig'i o'rinbosari, Davlat ta'lim standartlari monitoring bo'limining boshlig'i Anvar MAMAJONOVga uchrashmay qaytmaymiz. Sababi, u zahmatkash inson bolajonlarning eng yaqin do'sti, ustozlarning jonkuyaridir. Shu sababdanmi, gazetamizning vodiklik muxlisleri talaygina.

O'quvchilarga mehr buloqlari-yu hayot saboqlaridan ma'rifat nurlari yog'ilyotgan ustoz Anvar aka kabi fidoiylar vodiya ko'plab topiladi. Barkamol avlod tarbiyasida yelib-yugurayotgan bolajon ustozlar omon bo'lsin.

XAKANDAGI MAKTABDA

Andijonni shoh va shoir Zahiriddin Muhammad Bobur bobomizning sog'inch maskani deya e'tirof etamiz. Bu shaharda benazir, betakor iste'dodlar kamolga yetishdi.

Xakan ham tarixiy qishloq. Bu yerda 44-maktab joylashgan. O'quvchilarning qalbidan she'riyat daryosi oqadi. Ustozlari shogirdlari bilan faxrlanish tuyg'usini ustun qo'yadilar. Maktab 1971-yilda ishga tushgan. Hozir bu yerda 693 nafar o'quvchilar ta'lim-tarbiya oladilar. Ularga 42 nafar tajribali ustozlar bilim berib kelyaptilar.

TAKRORLANMAS TUYG'U

Dunyoda takrorlanmas bir tuyg'u bor. Bu Vatan mehridir. Bor kuchimizni, g'ayratimizni Vatan himoyasiga, uning ravnaqiga, baxt-saodatiga sarflash biz yoshlarning oliy burchimiz.

Go'zaloy ERGASHEVA, Farg'ona viloyati, Quva tumanidagi 62-maktab-internatining 11-sinf o'quvchisi

YURTNING YURAGI BOR

Yangi 2010-yilimiz yurtboshimiz tomonidan «Barkamol avlod yili» deb e'lon qilindi. Bu bizlarni yanada ruhlantirib yubordi. Ko'proq o'qishimiz, izlanishimiz kerakligini anglatdi.

Yurtning yuragi bo'lmish biz yoshlar, albatta, ajdodlarimiz kabi ulug' ishlarni davom ettirishga qodirmiz.

Madina HASANOVA, Xumora NAZAROVA, Abror HAKIMJONOV, Farg'ona shahridagi 9-maktabning 9-«V» sinf o'quvchilari

YUZ YOSHLI KUTUBXONA

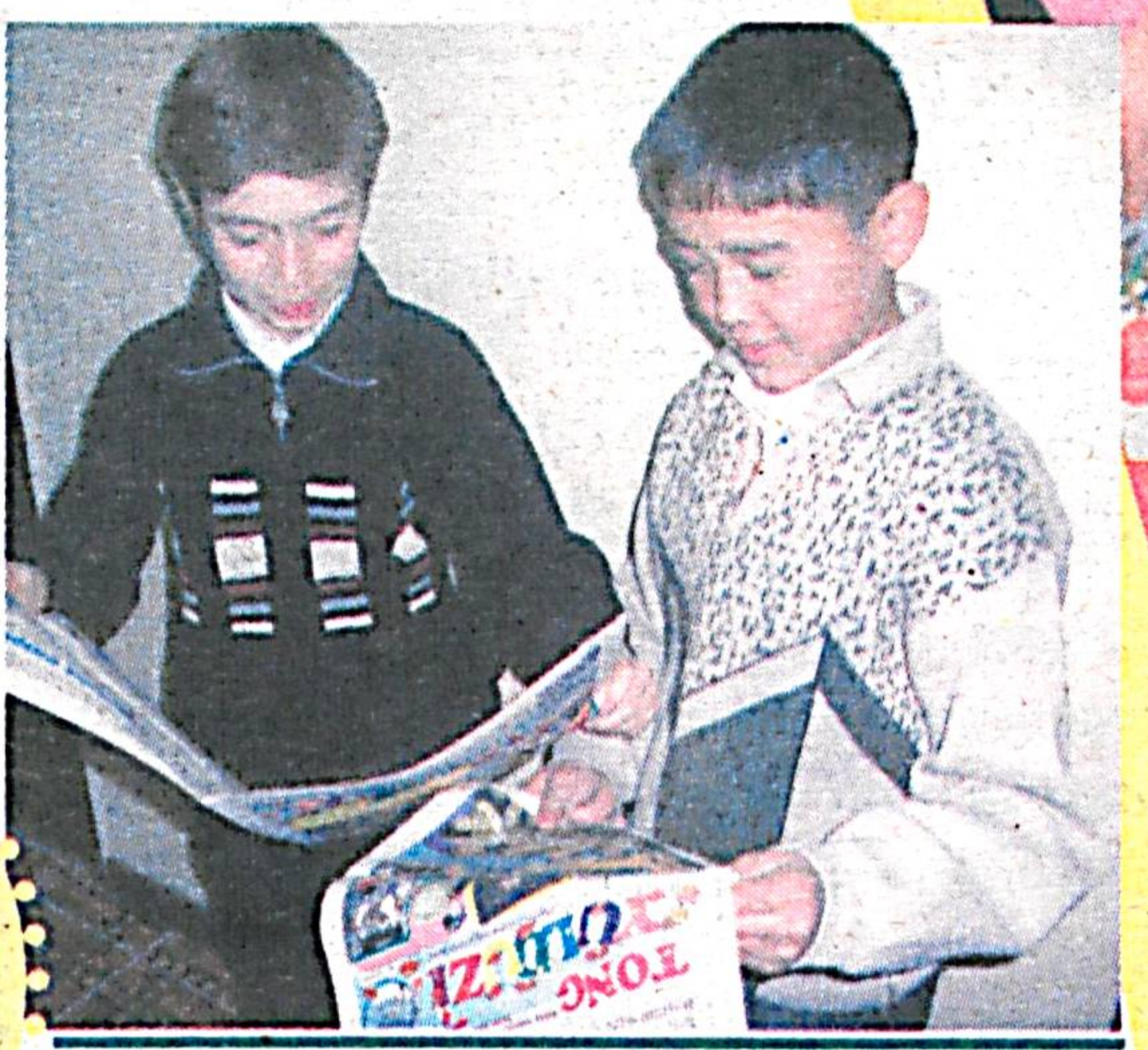
Andijon shahrida joylashgan Bobur nomidagi Axborot-kutubxonada markazidan tayyorlangan foto-lavhalarimizni ko'rgach, shubhalarimizni tumandek tarqab ketishiga amin bo'lamiz. Yuz bilan yuzlashgan ushbu qutlug' dargohda kutubxonalar ishlarining xizmati beqiyosligiga guvoh bo'ldik. Kompyuterlar zalida kitobxonalar uchun barcha qulayliklar yaratilgan. Tez va sifatli xizmatdan katta-kichik teng bahra olishadi.

Qadrlı bolajonlar! Avvalo, sizga va oilangiz a'zolariga Yangi yil tabrigimizni armug'on etamiz. Yangi yil ostonasida vodiklik do'stlarimiz bilan diydorlashib zavq oldik. Safar davomida yangi do'stlar orttirdik. Maktablardagi, litsey-kollej va maktabgacha ta'lim muassasalarida o'tkazilgan barcha uchrashuvlarda sizning quvnoq nafas ovozingiz, beg'ubor dil toringiz, samimiy va dilbar so'zlaringiz bizni xushnud ayladi. Kuyning avjlari kelajakning buyuk ostonasi aro dadil qadam tashladik. Bir so'z bilan aytganda, ushbu xizmat safarida yangi avlodning mehri bilan yashadik, desak aslo mublag'a bo'lmaydi...

Yaqinda jurnalist babongiz Po'lat Hamdamov yuksak xizmatlari uchun «Mehnat shuhrati» ordeni bilan taqdirlandilar. Mukofot muborak bo'lsin! Sizga sog'lik-salomatlik, ijodingizga barakot tilaymiz, deb

JAMOA

«Nihol»ning qizlari - Naima, Ra'no, Xadicha, O'g'iloy, Umrinisa xorazmcha raqsni qoyillatishdi.

MARG'ILONNING GULSHANLARI

Abdurahmon AKBAR, bolalar shoiri, Cho'pon nomidagi nashriyat-matbaa ijodiy uyi muharriri:

- Farg'onalik yoshlarning mashqlari mahsuli jamlangan «Marg'ilon gulshani» nomli she'riy to'planning taqdimotidan olgan taassurotlarimni ancha vaqtgacha unuta olmasam kerak.

Birinchi olgan sabog'im shu bo'ldiki, ijodkor xalqi asar yozish bilan birga, shogirdparvar ham bo'lishi kerak ekan. To'planni nashrga tayyorlagan Ismoil Mahmud Marg'iloniyning sa'y-harakati bilan dunyo yuzini ko'rgan bu kitob menda ham to'garagim o'quvchilari ijodini to'plab, kitob holida nashr etish istagini uyg'otdi.

Shoir Ismoil Mahmud ijodi bilan ko'pdan tanishman. U kishining Marg'ilon shahrida tashkil etgan «Jahon Otin Uvaysiy» uy-muzeyida faoliyat ko'rsatayotgan «Uvaysiy» nomli adabiy to'garagini tashkil etganiga 10 yil to'libdi. Xuddi bolalar kabi beg'uborlarning to'garak a'zolarini orzular olami tark etmasin.

RAQSNI QOVILLATISHDI

Namangan shahridagi 17-maktabgacha ta'lim muassasasida «Nihol» nomli ashula va raqs dastasi faoliyat yuritadi. Dastaning jajjilarisiz viloyat miqyosida biror-bir tadbir o'tkazilmaydi. Quvnoq bolalarning yangroq kuy-qo'shiqlari hamisha tuman va shaharlarda ham o'z muxlislarini topgan. Bolajonlarning sevimli ustozlari - dasta rahbari Gulchehra opa Abdullayeva guruhdagi 30 nafar o'g'il-qizlarga ma'naviy va madaniy merosimizni o'rgatishda tinmay izlanadi. Albatta, intilishlar samarasi besamar ketayotgani yo'q. Bugun «Nihol»ning umidli san'atsevarlari harakatidagi dadillik, katta sahnaga yo'l olishiga shubhamiz yo'q.

Feruza SOYIBJON qizi, Ma'mura YIGITALI qizi, Toshkent- Andijon-Farg'ona-Namangan-Toshkent

JANJAL
NIMADAN
CHIQUAR?

Janjallashib qolishdi, hatto
Sal qoldi musht tushirishga ham.
Shunda Zuhra dedi: – Yo'q joydan
Chang chiqarmoq yarashmas hech ham.

Biling, kim haq yoki nohaq kim?
Jahlingizni bosing va bekor
Uzmang do'stlik rishtalarini,
Do'stlikning ham o'z nizomi bor.

O'LKAM TAROVATI

Beqiyosdir ona yurtimiz
Shaharlar-u bog'lari bilan.
Sarhad bilmas cheksiz dalalar
Toqqa chiqar so'qmoqlar baland.

Ko'tarilib borsang ularda
Ko'z oldingda go'zallik butkul –
Yozda, kuzda bahorda yashnar
Afsonaviy gilamlar yashil.

Aziz Toshkent – O'zbekistonni
Ulug'lagan ulug' poytaxt u.
Inshootlar, katta ko'chalar,
Ilm shahri, bog'lar shahri bu.

Ozod xalqim, ko'ngli oq xalqim
Bilar mehnat rohatini ham.
Inson aqli va qo'li bilan
Kundan kung'a ona yurt ko'rkam.

Rus tilidan
Oygul SUYUNDIQOVA tarjimasini

Oz-oz o'rganib, dono bo'lur

DIOGEN-KIM
BO'LGAN?

Bu savolga kattalar darhol javob berishi
mumkin, chunki ular bu odam haqida
maktabda, oliy o'quv yurtida o'qishgan,
bilishgan. Lekin siz hali o'quvchisiz, ko'p
narsalarni o'rganishingiz kerak. Shu bois,
Diogen bilan sizlarni tanishtirib, uning o'g'itlarini
o'qib ko'rishingizni maslahat beramiz. Zero,
hayot yo'llarida uning pand-nasihatlari, hayot
saboqlari sizga asqotishi mumkin.

QISQACHA
TARJIMAI

HOLI

Diogen (Diohen) yunon faylasufi,
miloddan avvalgi 400-423-yillarda yasha-
gan. Faqirlikda kun kechirgan. Aytish-
laricha, darz ketgan sopol xum unga
boshpana vazifasini o'tagan. Uning «Sevgi
haqida», «Davlat», «Edip» va «Fojsia»
asarlari ma'lum.

VATANDOSHLAR
BAHOSI

Vatandoshlari unga atab misdan yodgorlik
bunyod etganlar. O'zi yashab o'tgan Sinop
shahridagi mazkur yodgorlik poyida shunday
so'zlar yozilgan:

«Diohen! Yillar to'foni tosh va bronzalarni
ham yemirib tashlaydi. Ammo sening
ta'limoting mangu qolajak. Sen bizni qanoat
qilishga o'rgatding hamda baxtg'a eltuvchi yo'lni
ko'rsatding!»

SADAQA

Diohen bir xasisdan sadaqa so'radi. Uning
ikkilanib turganini ko'rib: «Men sendan non uchun
sadaqa so'rayapman, sag'ana uchun emas!» – dedi
achchig'i chiqib.

JAVOB SO'ZI

Bir kimsa dedi:

– Meni falsafang bilan ishim yo'q!

Diohen unga tanbeh berdi:

– Yaxshi yashash haqida qayg'urmas ekansan,
yashashdan maqsad ne?SHODLIK BIZGA
YARASHAR!

Ko'kka yetar ovozim,
Hurlik baxtin kuylayman.
Qo'limda yangrar sozim,
Yurtim madhin kuylayman.

Har bir ko'ngil quvonib,
Orzuga to'lib yashar.
Yurtim ishqingda yonib,
Yashash bizga yarashar.'

Tufonlarni tuzatib,
Istiqlolga etding sen.
Ulug' kunlarni kutib,
Qancha zahmat chekding sen.

Bu kun ona xalqimiz,
Tinch-u ahil yashashar.
Tog'dan baland ko'ksimiz,
Shodlik bizga yarashar.

Ro'ziqul OTAMUROD,
Qashqadaryo viloyati, Chiroqchi
tumanidagi 122-maktab o'qituvchisi

KO'Z TEGMASIN

Go'zal yurtim, ozod yurtim,
Har go'shasi obod yurtim.
Farzandlari mard va jasur,
Kelajagi porloq yurtim.

Xalqi totuv, ahl, o'ktam,
Sabr-qanoatli har dam.
Tuproq'iga quyosh hamdam,
Hech kimdan kam bo'lmas yurtim.

Bobolardan meros bo'lgan,
Mehri ziyo Samarqandim.
Oqsaroy-u Registondan,
Loldir dunyo ahli yurtim.

Ko'z tegmasin senga aslo,
Ona yurtim jonim fido...

Nozima FAYZULLAYEVA,
Qashqadaryo viloyati, Kitob tumanidagi
Alisher Navoiy nomli 1-maktabning
3-sinf o'quvchisi

BU BETAKROR
FASLLAR

Shamol uchqur kiyik kabi shoshib-shoshib esadi,
Barglar esa ma'yus boqib, yer bag'rini o'padi.
Daraxtlar ham sovqotgandek, biroz titrab turadi,
Osmon esa qovoq uyib, ko'z yoshini to'kadi.

Soyabonlar quchoq ochib tomchilarni qarshilar,
Odamlar ham yugurishib, qayergadir shoshilar.
Osmon kulib, ko'z yoshini oppoq qorga alishar,
Eh, buncha tez o'tib ketar bu betakror fasllar!

Gulasal SHODMONOVA

KAMBITILGAN
FAYLASUF

Bir kishi Diohenni ko'rib,
uni izza qildi:
– Seni quvg'in qilishgan
ekanmi?

Diohen shu zahoti
javob qildi:– Ana shu quv-
g'in tufayli mash-
hur faylasuf bo'l-
ganimni bilasanmi, nodon!UNING
TASHVISHLARI

Diohen tilshunoslarning Odissey
musibatini tadqiq etib, o'zlarining
dardlaridan voqif bo'lolmaslarini,
musiqachilarning torlarini sozlab, o'z axloq-
larini tuzata olmaslarini, riyozatchilarning esa
osmondagi Oy va Quyoshni kuzatib,
oyoqlari ostida nima borligini ko'rmas-
liklarini tushunolmasdi.

BOSHQA
NARSAM YO'O

Iskandar Zulqarnayn-
ning otasi Makedoniya
hukmdori Faylaqus
Koringa qarshi
yurish boshlaganini
e'lon qilganda,
Diohen o'zi
yashaydigan xumni
qimirlata boshlabdi.
Bundan hayron bo'l-
ganlar undan: «Nima
qilyapsiz?» – deb so'ra-
shibdi.

– Hozir hamma o'zining tashvishi bilan
ovora. Shunday paytda bekor o'tirishim yaxshi
emas. Xumni dumalatishimning boisi, shundan
boshqa hech narsam yo'q-da!

Qadrdon gazetam!

Men sportni sevaman! Sport jurnalisti bo'lmoqchiman. «Chillik o'yini» haqida eshitganman, lekin tartib-qoidalarini bilmayman. Shu to'g'rida ma'lumot bersang, minnatdor bo'lardim.

Murodjon QOSIM o'g'li,
Samarqand

CHILLIK O'YINI

Chillik o'yini yoshlarga, ayniqsa, bolalarga xos bo'lib, u qadimdan meros bo'lib kelmoqda. Asosan, o'yinda ikki kishi ishtirok etadi. Birinchi ishtirokchining qo'lida uzunligi bir mert (dasta), ikkinchisining qo'lida esa uzunligi 20-25 santimetr keladigan tayoqcha (chillik) bo'ladi. O'yin ishtirokchilari tekis joyda diametri yarim yoki bir metrcha keladigan doira shaklida aylana chizib olishadi. Bu aylana o'yinda «yalov» deyiladi. Kim o'yinni birinchi boshlashi uchun shart qo'yiladi. Shart shundan iborat bo'ladi: tayoqchali bola tayoqchasining bir uchidan mahkam ushlab turadi, ikkinchi bola esa qo'lidagi o'z tayog'i bilan uning ushlab turgan tayoqchasiga uch marta uradi. Agar uch zarba ichida qo'lidagi tayoqchani chiqarib yuborsa, shartga binoan yutqazgan bo'ladi. Uch zarbada ham tayoqchani qo'lidan chiqarib yubormay saqlab qololsa, g'olib hisoblanadi. Shartga ko'ra g'olib bo'lgan bola o'yinni birinchi bo'lib boshlaydi.

Endi o'yin tartibi haqida: ishtirokchilar avval tayoqchaning bir uchidan 3-4 santimetr keladigan joyini yarim kesib olishadi. Kesib olishlaridan maqsad, tayoqcha tekis yerda yotgan paytda kesilgan tomonga tayoq bilan urilsa, tayoqchaning yuqoriga ko'tarilishi oson bo'ladi. Ayrim joylarda bolalar tayoqchaning bir uchidan yarim kesib olmay o'ynaydilar. Ular chizishgan «yalov» markazida uzunchoq shaklida chuqurcha yasashadi. Shu yasalgan chuqurchaning

ustiga tayoqchani ko'ndalang qilib qo'yishadi. Keyin tayoqning bir uchini chuqurchaga tiqib, yuqoriga siltaydi va ko'tarib zarba uradi. Tayoqcha «yalov»dan ancha nariroqqa uchib borib tushadi. Ikkinchi ishtirokchi tayoqchani tushgan joyidan «yalov»ga qarab irg'itadi. Agar tayoqcha «yalov» ichiga yoki «yalov» chizig'idan o'lchanganda ham tayoq yetadigan joygacha borib tushsa, o'yinni tayoqchani irg'itgan bola boshidan boshlaydi. Tayoqcha «yalov» chizig'idan ancha o'tib yoki «yalov» chizig'idan tayoq bilan o'lchanganda ham tayoq yetmaydigan joygacha borib tushsa, unda o'yinni boshlagan bolaning o'zi davom ettiradi.

Demak, o'yin davom etayapti, ishtirokchilar marraning uzoqlik masofasini kelishib olishadi. Masalan, marra masofasi yuz qadam deb olinsa, o'yinni davom ettirayotgan bola tayoq bilan «yalov» markazidan tayoqchani zarb bilan uradi. Tayoqcha borib tushgan joyidan yana uradi va yana tayoqcha borib tushgan joyidan uchinchi marta ham zarb bilan uradi. Shundan keyin «yalov» chizig'idan to tayoqcha borib tushgan joyigacha qadar qadamlab o'lchab chiqishadi. O'lchov yuz qadam chiqmasa, tayoqchani yana bir marta uradi. Agar o'lchaganlarida, masofa yuz qadam yoki undan ortiq chiqqandagina tayoqcha boshqa urilmaydi. O'yin qoidasiga binoan ikkinchi bola tayoqchani borib tushgan joyidan tishlab olib, to «yalov»gacha nafas olmasdan «zu-u-uv» degan tovush chiqarib yetib borishi shart. Agar yetib kelsa, o'yinni u endi o'zi boshidan boshlaydi. Yetib kela olmasa, yana o'yinni birinchi boshlagan bolaning o'zi boshidan boshlaydi.

YENGILMAS

KUCH

Maktabimizda «Milliy istiqlol g'oyasi» oyli munosabati bilan turli tanlovlar o'tkazilmoqda. Shu munosabat bilan sinfimizda Islom Karimovning «Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch» asari asosida «Ma'naviyatga tahdid – o'zligimiz va kelajagimizga tahdid» mavzusida ochiq tarbiyaviy soat bo'lib o'tdi. Bu darsdan so'ng biz ogohlik, hushyorlik, Vatanga sadoqat haqida yana ham ko'proq ma'lumotlarga ega bo'ldik. Ochiq dars davomida Vatani rivojida ma'naviy yetuk yoshlarning o'rni katta ekanligini anglab yetdik. Shuning uchun ham hozirdan yaxshi o'qib, mustaqil diyorumizning porloq kelajagi uchun o'z hissamizni qo'shishni niyat qildik.

Matluba HAITOVA,
Xiva shahridagi 2-umumta'lim
maktabining 9-sinf o'quvchisi

KUN TARTIBI

Mening ismim Durdona. O'qish, matematika, musiqa fanlari jon-u dilim. Raqsga tushishni, rasmlar chizishni yaxshi ko'raman. Oyijonimga uy ishlarida ko'maklashaman. Ustozimiz Svetlana Goryatovnaning eng yaqin yordamchisiman. Barcha ishlarni yakshanba kuni bir haftalik kun tartibimni tuzib olishga odatlanganman. Tag'in bu qiz buncha maqtanchoq ekan, deb o'ylamang. Siz ham kun tartibi tuzib, unga amal qilsangiz, mendan ham o'zib ketasiz.

Durdona TOSHMATOVA,
Chilonzor tumanidagi
rus tili faniga ixtisoslashtirilgan
164-maktab o'quvchisi

«PAQ-PUQ»DAN VOZ KECHAYLIK

Har yili Yangi yil yaqinlashishi bilan bolalarning mahallalarda, ko'p qavatli uylar atrofida paqillatishlari odatiy holga aylanib qolgan.

«Paq-puq»larning tevarak-atrofni larzaga keltiradigan ovozi eshitgan deyarli har bir inson uning kishi salomatligiga keltiradigan zararini o'ylab, doimo xavotirda bo'ladi. Uning salbiy oqibatlar haqida ko'p eshitganmiz. Ammo ayrim otionalarning e'tiborsizligi oqibatida bunday beboshliklar hamon davom etmoqda. Balki bu borada mahalla mutasaddilari ham e'tiborliroq bo'lishlari lozimdir.

Qizig'i shundaki, mutasaddi davlat tashkilotlari tomonidan «paq-puq» savdosiga chek qo'yish borasida qat'iy chora-tadbirlar ko'rilayotganiga qaramasdan, bu faoliyat butunlay barham topayotgani yo'q. Demak, ko'zlangan maqsadga erishish uchun barchamiz birdek harakat qilishimiz lozim.

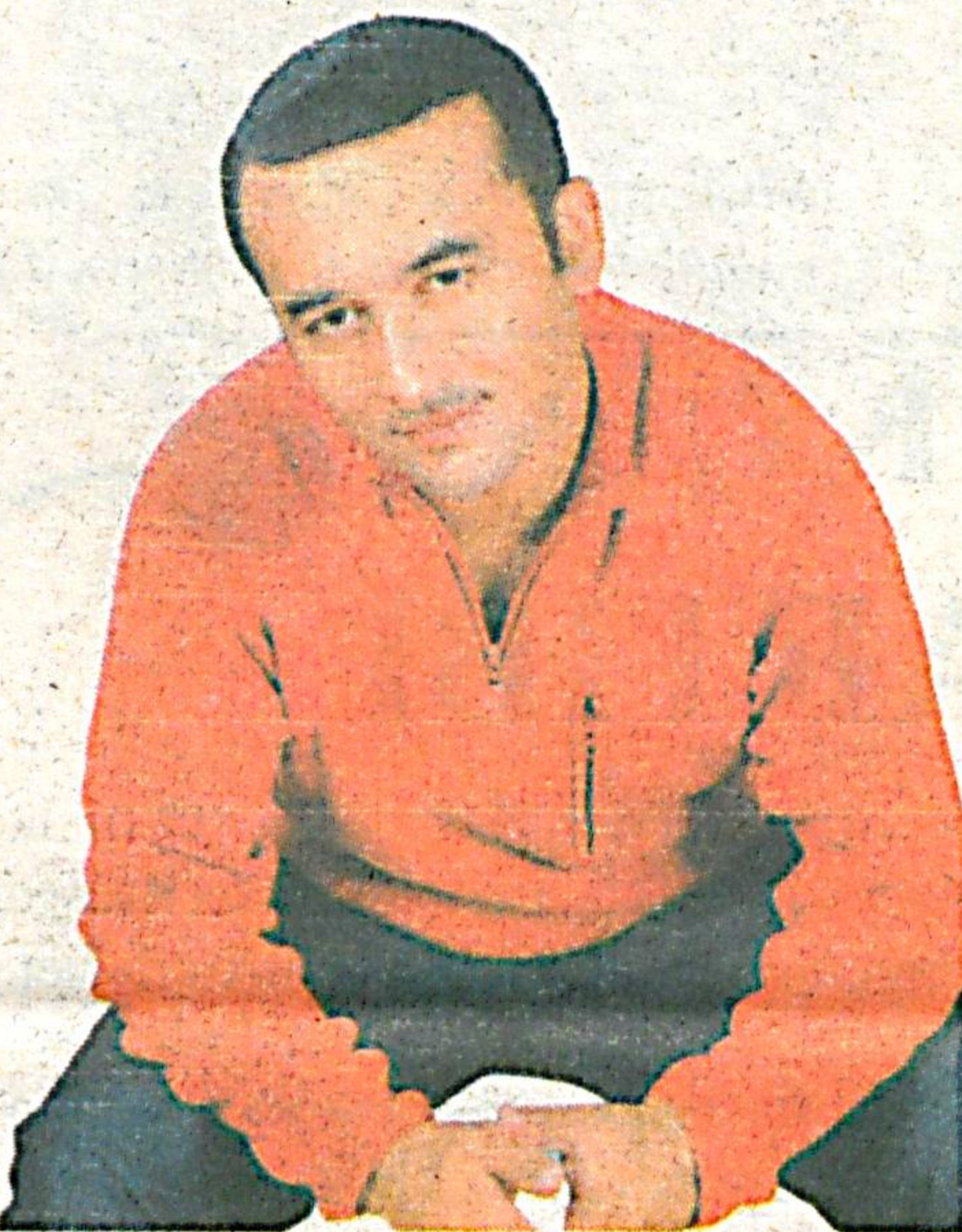
R.MUHAMMADJONOV,
inspektor mayor

Qadrli bolalar! Tahririyatimizga kelayotgan mehmonlar bilan sizlarni tanishtirib boryapmiz. Bu gal taniqli xonanda Anvar Sanayev mehmonimiz bo'ldi.

Tahririyatimiz arxivini varaqlab qarasa, ushbu xonanda haqida besh yil oldin muxlislaringizga ma'lumot bergan ekanmiz. Besh yil, albatta, qisqa davr emas. Shu yillar davomida xonandaning qo'shiqchilik sohasidagi tajribasi oshdi, muxlislari ko'paydi. Hayotida ham ancha o'zgarishlar ro'y berdi. Bu to'g'rida, albatta, bilishni xohlaysiz.

Suhbatda ishtirok etgan «Tong yulduzi» gazetasi hamda «Gulxan» jurnalining ijodiy jamoasi, yosh muxbirlarimiz xonandani turli savollarga ko'mib tashlashdi.

Anvar SANAYEV:

– Avvalo, yurtboshimiz tomonidan 2010-yilning «Barkamol avlod yili» deb nomlanishi barcha vatandoshlarimiz qatori meni ham bir ijodkor sifatida quvontirdi. Binobarin, biz san'atkorlarning, ayniqsa, milliy estrada yo'nalishidagi ijodkorlarning asosiy muxlislari yoshlardan iboratdir. Shu boisdan, yilning bu tarzda nomlanishi menga nafaqat shodlik, balki yuksak mas'uliyat yuklagandek bo'ldi.

Axtamqul KARIM, «Tong yulduzi» gazetasi bo'lim mudiri:

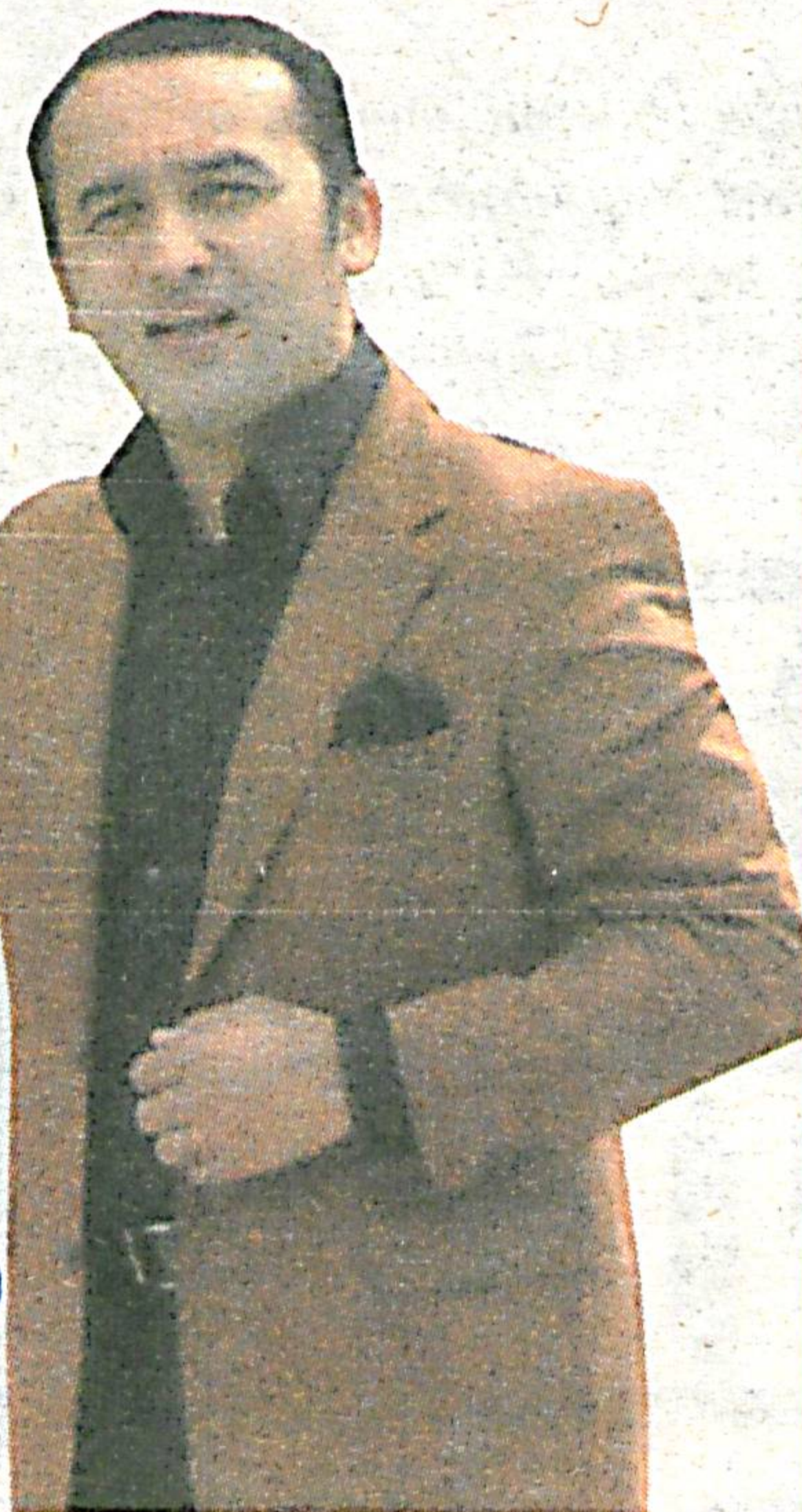
– Tahririyatimizga sizni nima yetaklab keldi?

– Bolalarni yaxshi ko'raman. Gazetaga ixlosim baland. Yangi yilda ularbop qo'shiqlar tayyorlash niyatim bor.

Muhabbat HAMIDOVA, «Gulxan» jurnali Bosh muharrir o'rinbosari:

– Anvarjon, biz yaxshi bilamizki, har bir ijodkorning adabiyot, san'at sohasiga qadam qo'yishda bolalar nashrlarining alohida o'rni bo'ladi. Shaxsan sizning hayotingizda, bolaligingizda sizning hamsuhbatingiz, maslakdoshingiz bo'lgan

ANVAR SANAYEV NECHTA SHE'R BILADI?

bolalar nashrlaridan birortasini e'tirof eta olasizmi?

– «Tong yulduzi» gazetasi, «Gulxan» jurnalini sevib o'qiganman. Rasm chizishni yaxshi ko'rardim. Yodimda, 4-sinfda o'qiyotganimda, «Gulxan»ga chizgan rasmlarimni yuborganman. Tahririyatdan «Mashqlaringiz bo'shroq. Ko'proq o'z ustingizda ishlang», degan ma'noda maktub olganman. Bu xat meni yanada ilhomlantirgan. Xatni qo'limga olib, quvonganimdan hamma-hammaga ko'rsatib chiqqanman.

Axtamqul KARIM:

– Ma'lumki, qo'shiqchilik san'ati jamoaviy tarzda yuzaga keladi. Uning muvaffaqiyatli chiqishi uchun shoir, bastakor va ijrochi birdek mehnat qilishi lozim. Qolaversa, ularning fikri bir joydan chiqishi kerak. Shunday

bo'lsada, ayrim kishilar qo'shiqchilikda ohangni birinchi o'ringa qo'yadilar. Siz nima deb o'ylaysiz? Yaxshi qo'shiq uchun ohang birlamchimi yoki matn?

– Albatta, bu uchchala talab ham birdek qiymatga ega. Lekin men shaxsan o'zim ijodimdan kelib chiqib aytar bo'lsam, matn birlamchidir. Agar so'z tinglovchiga ta'sir qiladigan, ma'noli, jozibali, o'ziga xos va takrorlanmas tashbehlardan iborat bo'lsa, u, albatta,

o'quvchiga ham, tinglovchiga ham birdek ma'naviy ozuqa beradigan manbaga aylanadi. Shuning uchun men shoirning ijodini birlamchi, deb hisoblayman.

Zuhra MUXSIMOVA, «Tong yulduzi» gazetasi xodimi:

– Anvar Sanayev nechta she'r biladi?

– 500 dan ortiq.

Shahlo INOMOVA, yosh muxbir:

– O'z ijodingizda qaysi shoirlarning she'rlaridan ko'proq foydalanasiz?

– Shu o'rinda faxr bilan bir narsani aytishni istardim. Mening padari buzrukvorim – Ismat Sanayev shoir sifatida san'at va adabiyot ahli orasida o'ziga xos mavqega ega. Shu boisdan,

falsafiy ruhiyati bilan ko'nglimga yaqin. Shu boisdan, ijodiy repertuarimda ularning ijodi ham o'z o'rniga ega.

Muhabbat HAMIDOVA:

– Tilga olib o'tgan zamondosh shoirlar bilan bevosita aloqadamisiz yoki kitob orqali muloqotdamisiz?

– Bu borada aynan bir xilda javob berishim qiyin. Ayrim shoirlar bilan albatta yuzma-yuz o'tirib ijod qilishimga to'g'ri kelgan. Ammo odatim, har oyda bir marotaba kitob do'koniga kirib, shoirlarning yangi she'riy kitoblarini xarid qilib, ko'nglimga yaqin, o'z tuyg'ularimga munosib va qo'shiqbop she'rlarni tanlayman.

Zubayda MAMATQULOVA, «Tong yulduzi» gazetasi xodimi:

– Faqat she'riy kitoblar o'qiysizmi?

– Yo'q. Badiiy adabiyotning barcha janrlariga hurmatim baland. Masalan, Said Ahmadning «Ufq» romani, Ne'mat Aminovning «Elvizak» satirik qissasining mutolaasidan olgan taassurotlarim hamon ko'nglimda ajoyib tuyg'ular uyg'otadi.

Olovuddin ORIPOV:

– Shogirdlaringiz haqida ham gapirsangiz?

– Har bir viloyatda, har bir qishloqda, shaharda o'z shogirdlarim bor. Ular bilan doimo uchrashib turaman. Hatto o'z internet saytim orqali muxlislaringiz, shogirdlaringiz bilan tez-tez muloqotda bo'laman.

«Tong yulduzi» muxlislari men bilan muloqot qilib tursalar, yanada xursand bo'lardim.

Feruz MATYOQUBOV, «Tong yulduzi» gazetasi rassomi:

– Farzandlaringiz haqida ham to'xtalsangiz...

– Ikki o'g'il va bir qizim bor. Ayni kunlarda o'g'illarim – Muhammadjon, Sodikjon va qizim Asalxon bilan birgalikda «Nilufar» deb nomlangan qo'shiq kuylayapmiz. Shuningdek, Asalxon bolalar ko'rsatuvlarida o'zining kichik rollari bilan meni quvontirmoqda.

Shuningdek, bu uchrashuvda bugungi qo'shiqchilik san'ati, uning rivojlanish tamoyillari haqida bir-biridan keskin fikr-mulohazalar, tanqidiy fikrlar, talab va istaklar bildirildi. Mehmon san'atkor o'zining yangi qo'shiqlari bilan suhbat ishtirokchilarini xushnud etdi. U o'zining beg'ubor bolalik yillariga hamisha hamroh bo'lib yashash istagini bildirib, 2010-yil uchun «Tong yulduzi» gazetasiga obuna bo'lganini alohida mamnuniyat bilan izhor etdi. Biz ham o'z navbatida san'atkorimizga Yangi yilda yangi yutuqlar, ijodiy parvozlar tiladik.

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lmagan Xalqaro xayriya jamg'armasi.

BOSH MUHARRIR: To'liq HAYITOV

Dizaynerlar:
Fazliddin SHOYODGOROV,
Olovuddin ORIPOV
Navbatchilar:
Feruz SOYIBJON qizi,
Yusuf ABDULLAYEV

Gazeta
O'zbekiston
Matbuot va
axborot
agentligida
0208-raqam
bilan 2007-yil
2-fevralda
ro'yxatdan
o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
G'ayrat SHOUMAROV,
Svetlana INOMOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Odina JAMOLDINOVA,
Jabbor RAZZOQOV,
Murtazo SULTONOV,
Feruz JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Feruz ADILOVA
(mas'ul kotib),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manzilimiz:

Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 700129,
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@mail.ru
Tel: 244-27-25, 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston»

nashriyot-matbaa ijodiy
uyida chop etildi.
Haftaning
dushanba kuni chiqadi.
Shakli A-3,
2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi - 25057
Buyurtma N: J 8647